

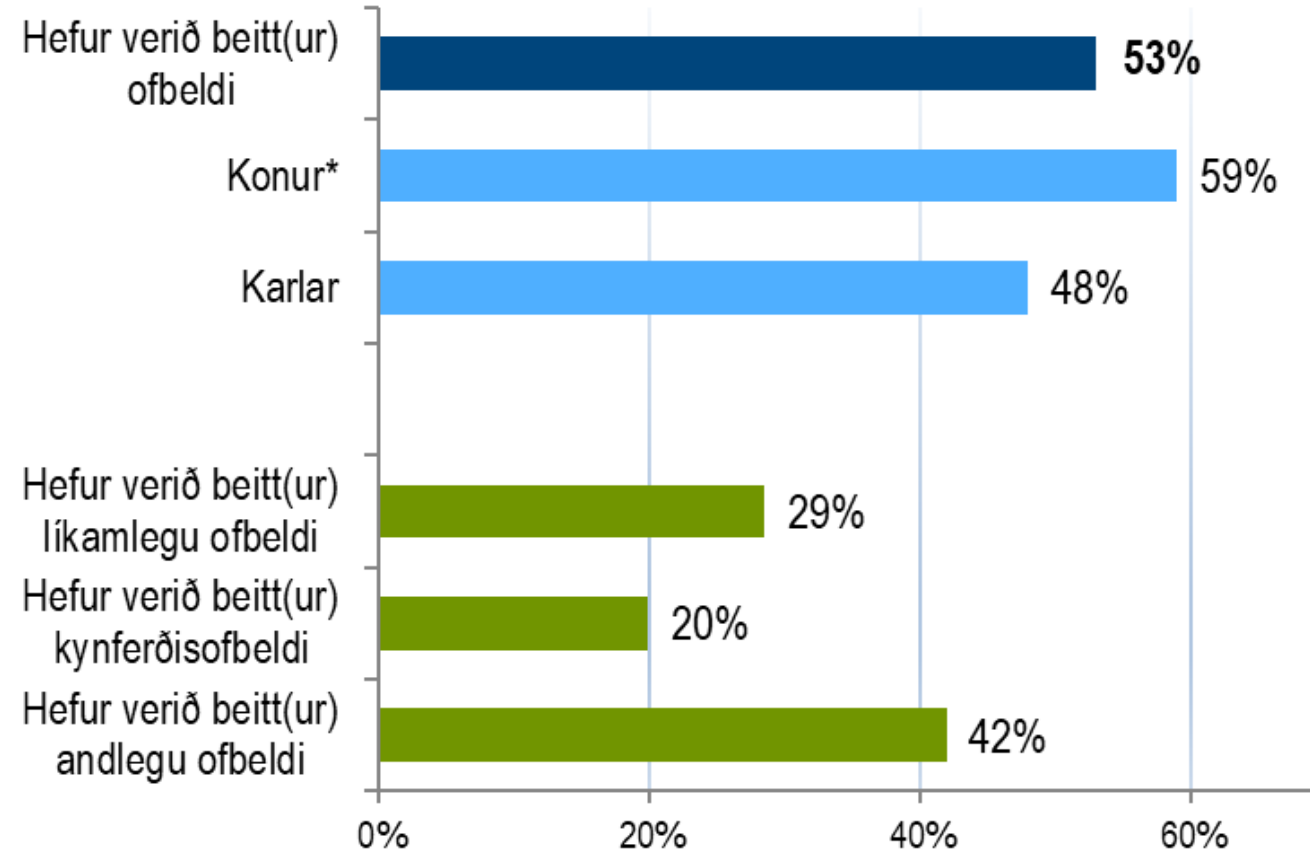
Ofbeldi gegn fötluðum konum – greining á tengslum ofbeldis og bágrar félagslegrar stöðu

Hrafnhildur Snæfríðar-
og Gunnarsdóttir

Snæfríðar- og Gunnarsdóttir, H., Traustadóttir, R., Einarsdóttir, T., & Rice, J. G. (2023). Through an Intersectional Lens: Prevalence of Violence Against Disabled Women in Iceland. *Violence Against Women*.

<https://doi.org/10.1177/10778012231155174>

Fötlun og heilsa, 2017 – úrtak fatlaðs fólks

Chi-squared test used to test differences between groups * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$.

Bakgrunnur

- Gögn frá Landlæknisembættinu – *Heilsa og Líðan Íslendinga 2017*
- 9,887 íslenskir þátttakendur
  - Svarhlutfall 68,5%
- Vigtun til að leiðrétta fyrir háum aldri þátttakenda og fjölda búsettum á landsbyggðinni

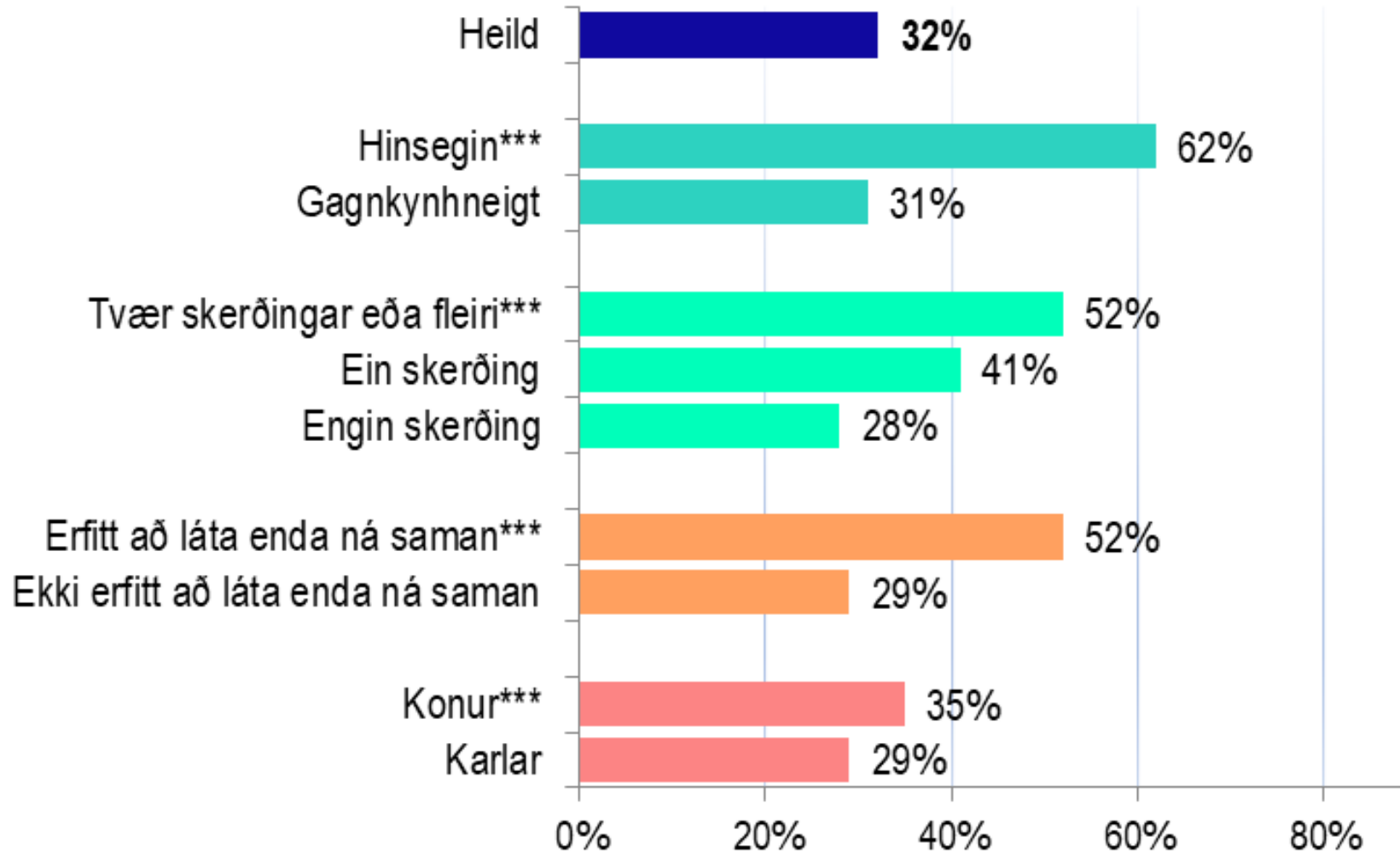
Forspárbreytur:

- Kyn (binary)
- Kynhneigð (binary)
- Fötlun
  - Skerðingar
  - Örorkuréttindi
- Fjárhagsleg staða (Hversu erfitt / auðvelt er að láta enda ná saman?)

Fylgibreytur:

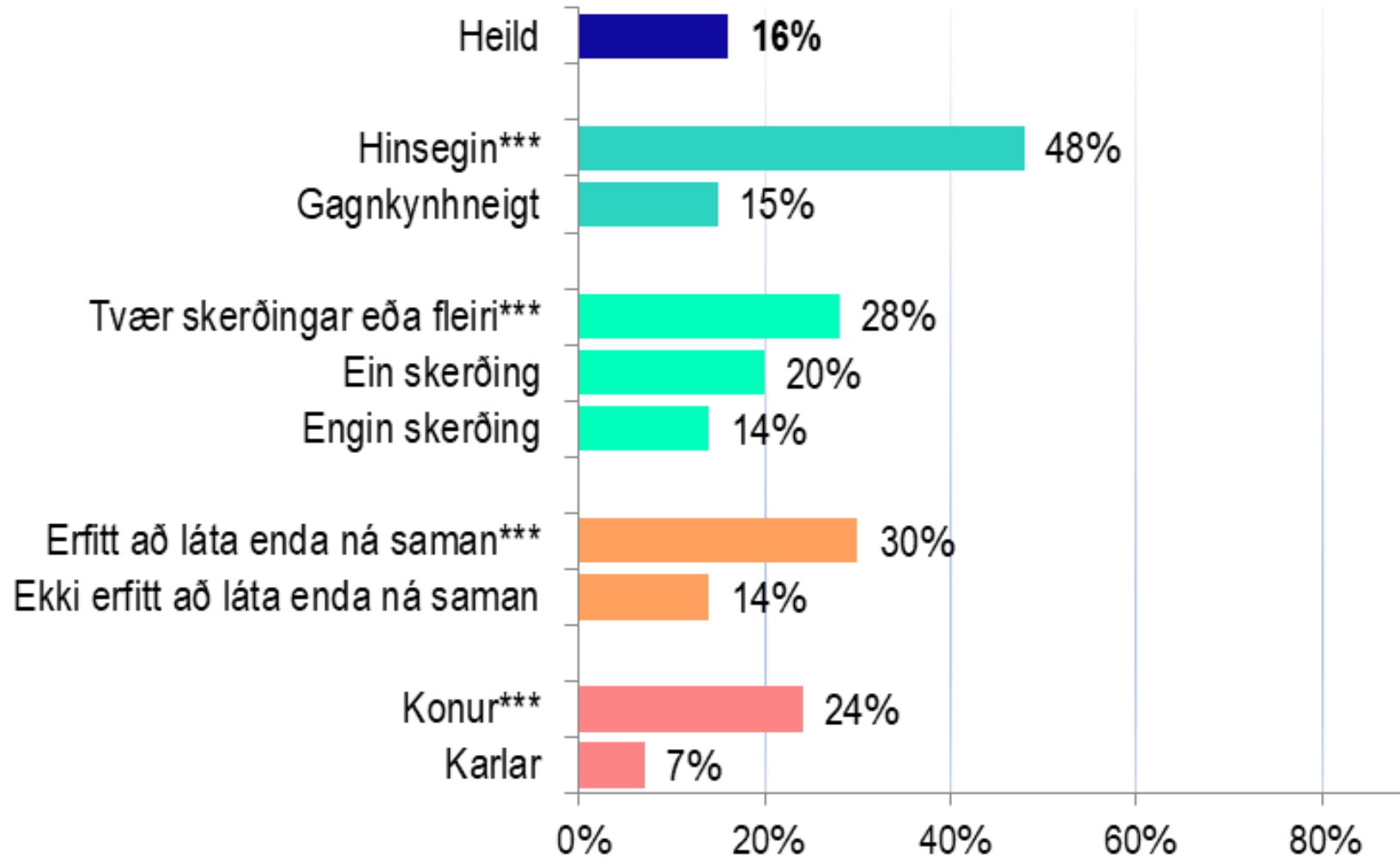
- Kynferðislegt ofbeldi,
- Andlegt
- Líkamlegt ofbeldi.

Andlegt ofbeldi

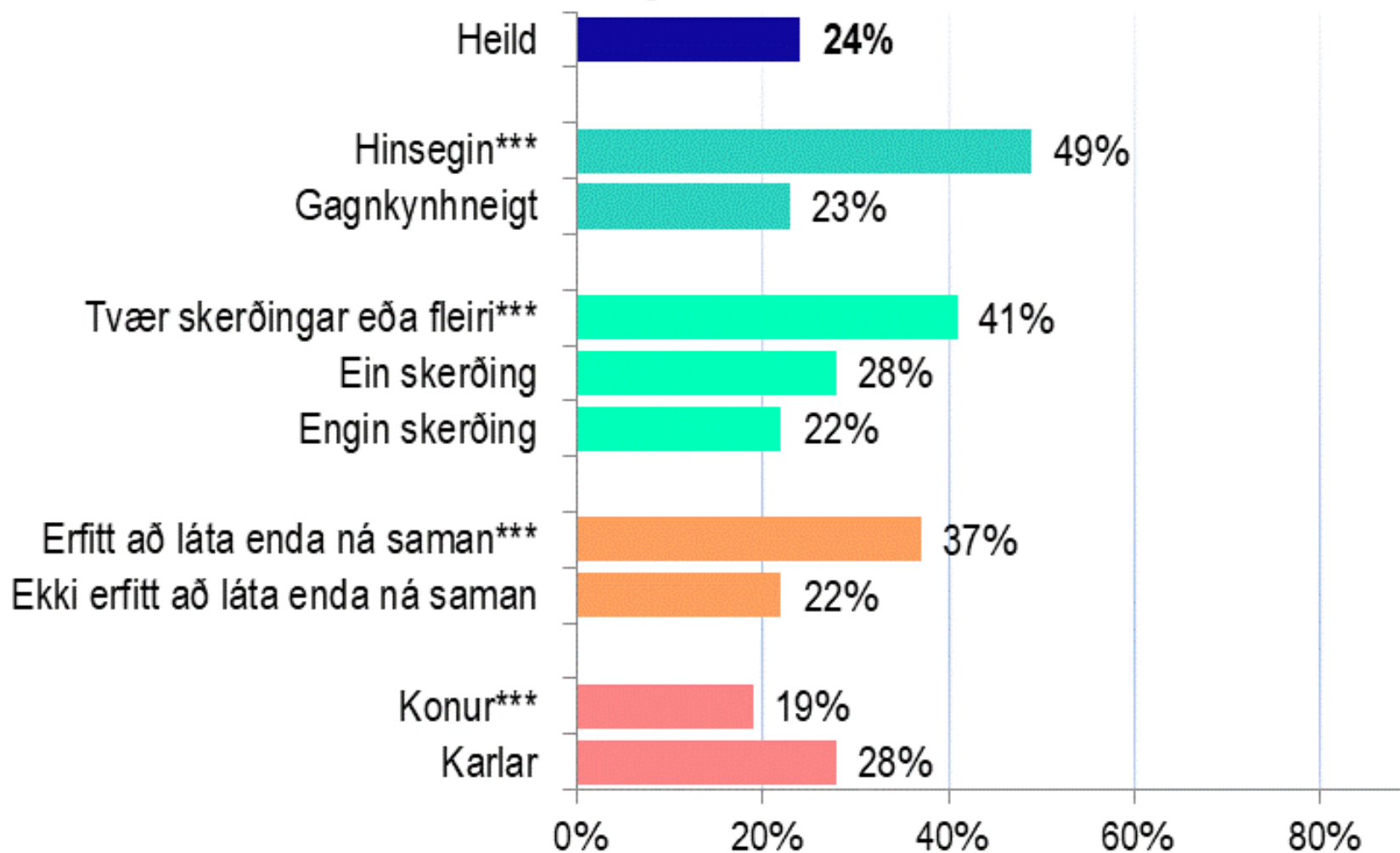
Chi-squared test used to test differences between groups *** $p < 0,001$.

Kynferðislegt ofbeldi

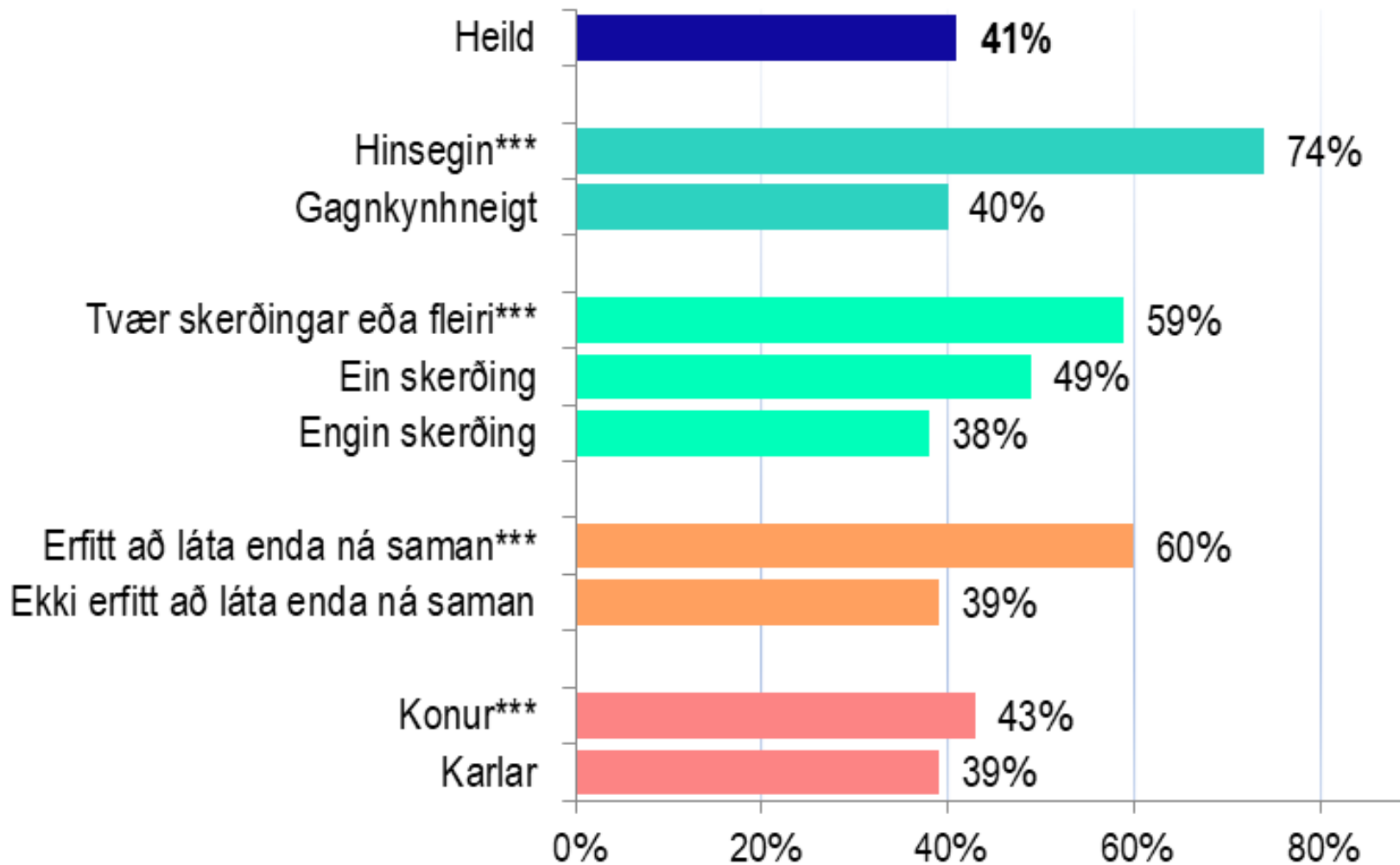
Chi-squared test used to test differences between groups *** $p < 0,001$.

Líkamlegt ofbeldi

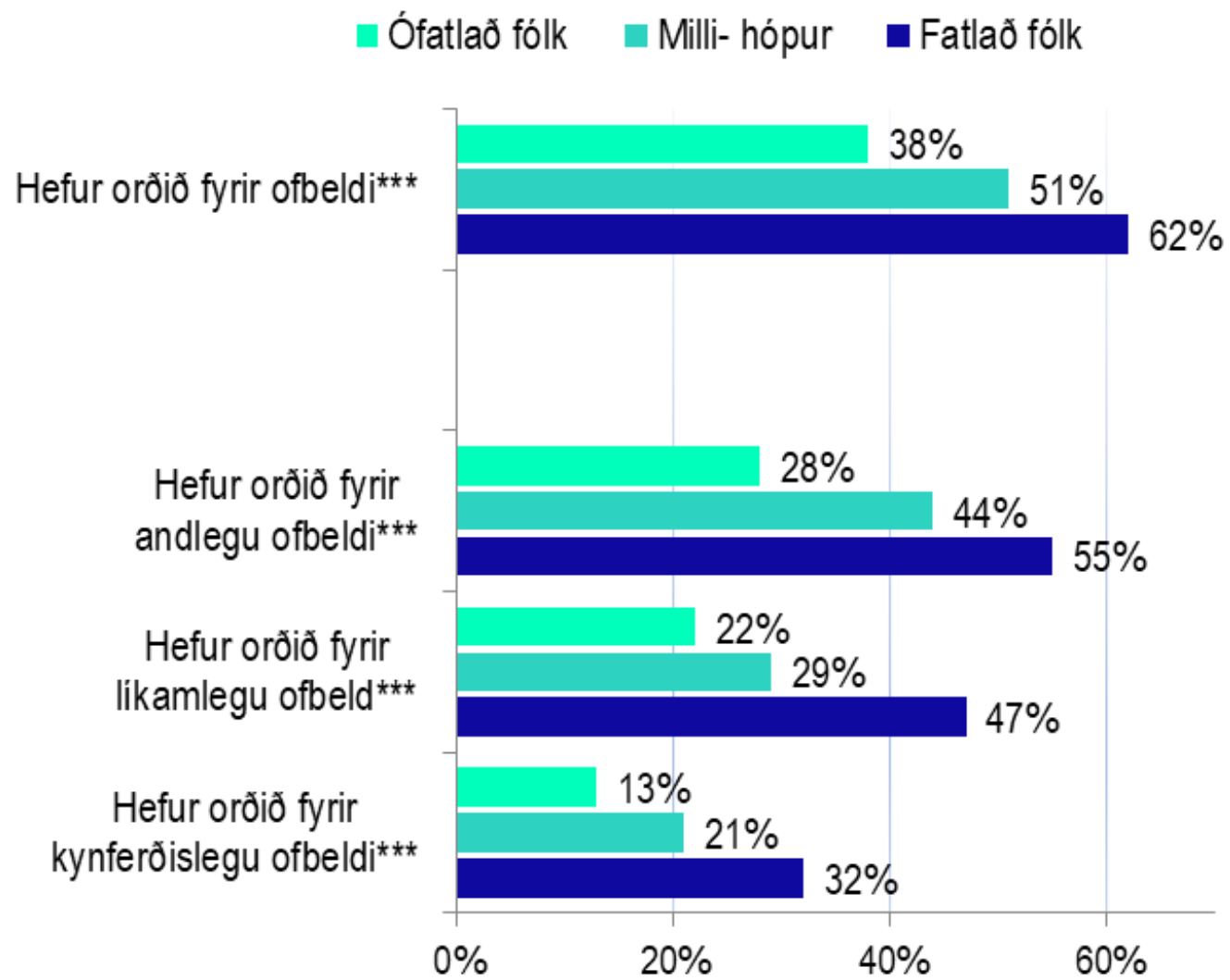

Chi-squared test used to test differences between groups *** $p < 0,001$.

Hefur orðið fyrir ofbeldi

Chi-squared test used to test differences between groups *** $p < 0,001$.

Chi-squared test used to test differences between groups * $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$.

Líkumar á að...

Ófötluð gagnkynhneigð kona sem á auðvelt með að láta enda ná sam an hafi orðið fyrir **kynferðislegu ofbeldi** eru **0,21**

fötluð gagnkynhneigð kona sem á auðvelt með að láta enda ná sam an hafi orðið fyrir **kynferðislegu ofbeldi** eru **0,48**

fötluð hinsegin kona sem á auðvelt með að láta enda ná sam an hafi orðið fyrir **kynferðislegu ofbeldi** eru **0,74**

fötluð hinsegin kona sem á erfitt með að láta enda ná sam an hafi orðið fyrir **kynferðislegu ofbeldi** eru **0,85**

Líkumar á að...

Ófötluð gagnkynhneigð kona sem á auðvelt með að láta enda ná sam an hafi orðið fyrir **einhverskonar ofbeldi** eru **0,41**

fötluð gagnkynhneigð kona sem á auðvelt með að láta enda ná sam an hafi orðið fyrir **einhverskonar ofbeldi** eru **0,65**

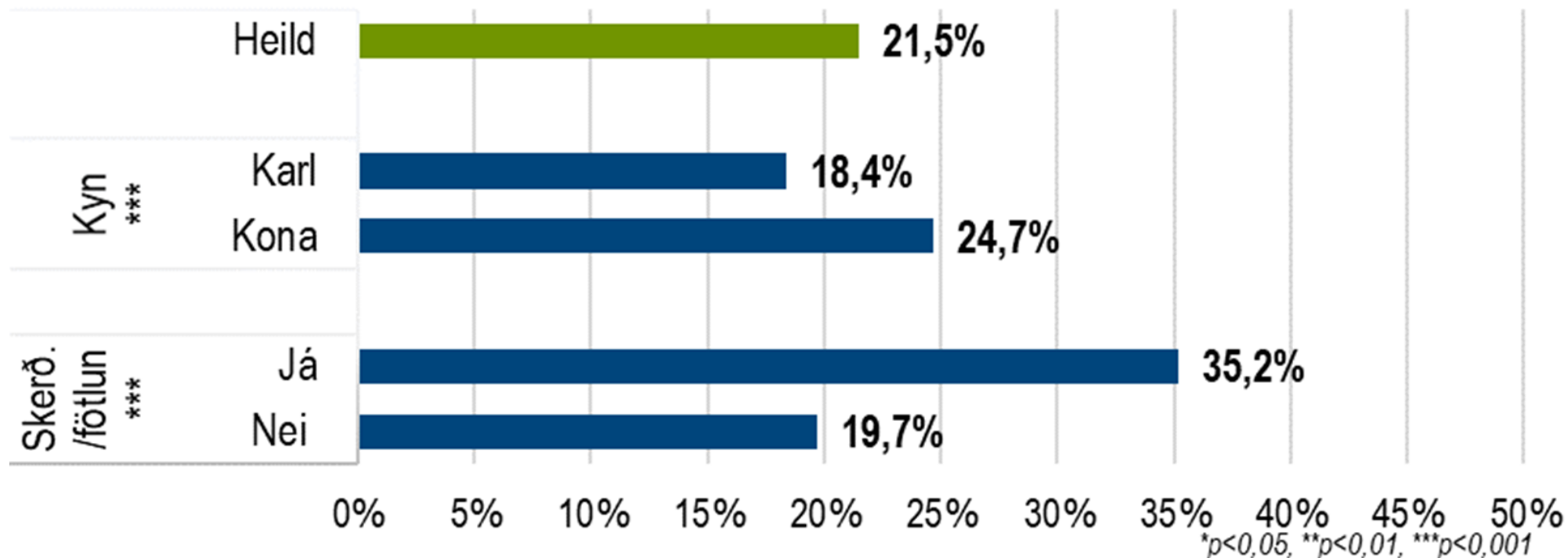
fötluð hinsegin kona sem á auðvelt með að láta enda ná sam an hafi orðið fyrir **einhverskonar ofbeldi** eru **0,85**

fötluð hinsegin kona sem á erfitt með að láta enda ná sam an hafi orðið fyrir **einhverskonar ofbeldi** eru **0,91**

Samantekt

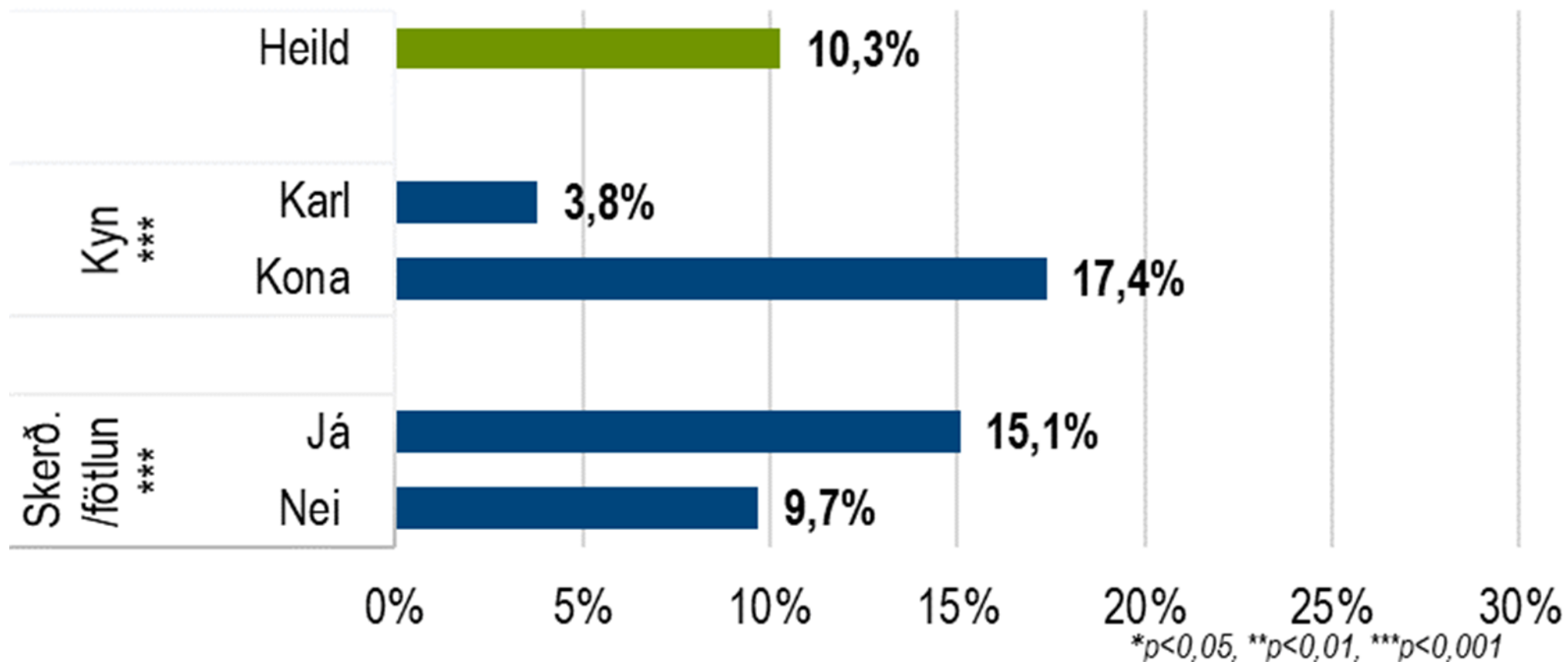
- Venzl ofbeldis og jaðarsettrar stöðu: Fólki sem tilheyrir jaðarsettum hópum frekar beitt ofbeldi
- Túlkun vandasöm – hættulegt að hrapa að ályktunum eða grípa til aðgerða sem litast af staðalmyndum, fordómum eða forræðishyggju
  - Samvinna við jaðarsetta hópa nauðsynleg
- Rannsóknnum ábótavant!
  - Almennar rannsóknir ekki aðgengilegar og ekki grundaðar nægilega í reynslu jaðarsettra hópa
  - Aðferðafræðileg og siðfræðileg álitaefni
- Skilningur á tengslum jaðarsetningar og ofbeldis ekki nægjanlegur
  - Mikilvægt í ljósi kröfu um samvinnun mismunabreyta
  - Stuðningur og stefnumótun ekki í takt við niðurstöður rannsókna?
  - Mikilvægt að rannsóknir nái til jaðarsettra hópa og geti greint á milli hópa eftir félagslegri stöðu

Hefur þú einhvern tímann á þínum vinnuferli orðið fyrir einelti á vinnustað?

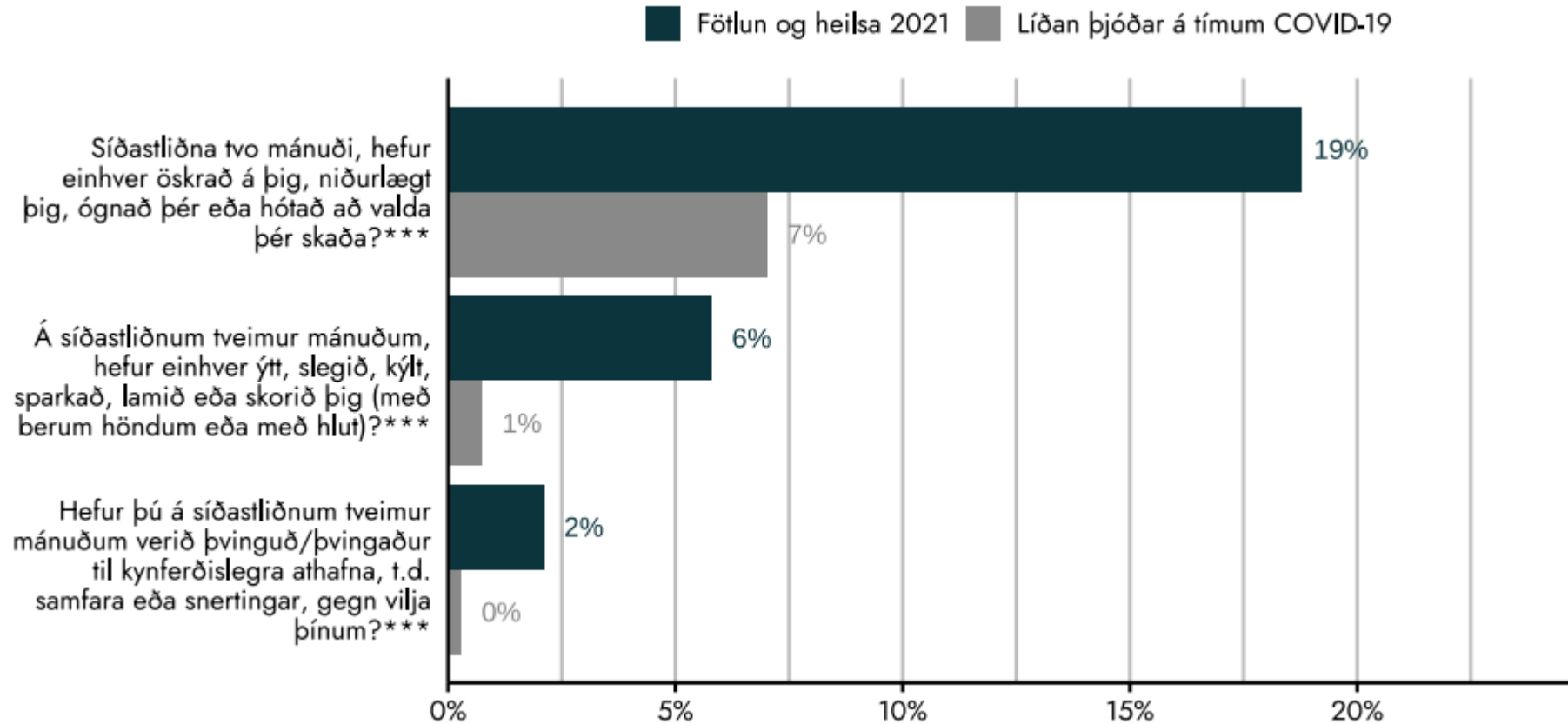
Valdbeiting á vinnustöðum – Rannsóknir á algengi og eðli eineltis og áreitni á íslenskum vinnumarkaði (2018)

Hefur þú einhvern tímann á þínum vinnuferli orðið fyrir kynbundinni áreitni á vinnustað?

Valdbeiting á vinnustöðum – Rannsóknir á algengi og eðli eineltis og áreitni á íslenskum vinnumarkaði (2018)

Fötlun og heilsa 2021

Marktækur munur frá 2021 úrtaki: * p < 0,05; ** p < 0,01; *** p < 0,001.

Tafla 34. Hefur þú upplifað að aðrir ráðskist með þig eða hafi sýnt þér reiði á síðustu tveimur mánuðum?

	Fjöldi	Hlutfall
Aldrei	256	69%
Einu sinni	26	7%
Nokkrum sinnum	65	18%
Mörgum sinnum	22	6%
Fjöldi	369	100%
Veit ekki	29	
Vil ekki svara	14	
Fjöldi alls	412	

1. Ofbeldi gegn fötluðum konum, skýrsla unnin fyrir Velferðarráðuneytið, 2013
2. Ofbeldi gegn fötluðum konum og aðgengi þeirra að stuðningsúrræðum (Access to specialised victim support services for women with disabilities who have experienced violence), 2015
3. Fötlun og heilsa, skýrsla unnin fyrir Velferðarráðuneytið 2017
4. Könnun vegna framkvæmdaáætlunar í málefnum fatlaðs fólks, skýrsla unnin fyrir Velferðarráðuneytið, 2018
5. Valdbeiting á vinnustöðum – Rannsóknir á algengi og eðli eineltis og áreitni á íslenskum vinnumarkaði , skýrsla unnin fyrir Velferðarráðuneytið, 2019
6. Fötlun og heilsa í COVID-19, skýrsla unnin fyrir Velferðarráðuneytið 2021
7. Through an Intersectional Lens: Prevalence of Violence Against Disabled Women in Iceland. *Violence Against Women*. (2023).

